

Buckfastbij

Met alleen honing kan geen imker in ons land zijn brood nog verdienen. Woorden als: beroepsimker, bedrijfsmethoden enz. lijken niet meer van deze tijd te zijn. Imkeren in Nederland en België heeft vooral te maken met belangstelling voor de natuur. Bijen houden is over het algemeen een hobby geworden. Niet zo vrijblijvend overigens als men wel eens denkt. Door o.a. de honingbij staat en valt de biodiversiteit in ons plantenarsenaal.

verschillende rassen met elkaar te kruisen. Na zo'n 70 jaar telen, kruisen en selecteren vond hij zelf dat zijn doel nog niet bereikt was. Zijn leven was één avontuurlijke zoektocht naar zijn ideaal, met andere woorden een leven van Begeistering - Breeding - Verspreiding. De letters

B.B.V. staan ook voor de bijenvereniging Buckfast Belangen Verenigd (BBV).

Korte geschiedenis van de Buckfastbij

Bij kloosters en abdijen werden in het verleden bijen gehouden. De monniken voorzagen onder andere in hun levensonderhoud door het produceren en verkopen van diverse producten, zoals kaarsen en honing. Tussen 1915 en 1922 stierf in Engeland de gehele populatie inlandse zwarte bijen uit ten gevolge van de tracheemijt. Broeder Adam, de imker van Buckfast Abbey, gelegen in Zuidwest Engeland, in het district South Devon, bemerkte dat kruisingen van de Engelse inlandse zwarte bij met de Italiaanse bij ongevoelig waren voor deze ziekte.

Na deze enorme catastrofe in de Engelse bijengeschiedenis braken er nieuwe tijden aan. De broeder reisde door Europa en Afrika op zoek naar betere bijen voor zijn abdij. Zijn ideaal was een bij te telen die met weinig inspanning van imkerzijde veel honing opbracht. Die vond hij natuurlijk niet. Elk bijenras had zijn voor- en nadelen. Hij besepte dat de ideale bij alleen verkregen kon worden door

Buckfast Belangen Verenigd

Buckfastbijen vind je overal. Niet alleen in het Verenigd Koninkrijk, maar ook in Nederland, België, Luxemburg, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Duitsland, Amerika, Canada en vele andere landen.

Buckfast Belangen Verenigd (BBV) is gesticht in 1989. De vereniging heeft ca. 400 leden in Nederland en België. Enkele vooraanstaande Duitse en Deense telers zijn ook bij de vereniging betrokken.

Om de onderlinge band met de leden verder te versterken zijn er vijf regio's gevormd, te weten: Noord, Oost, Zuid, West en Vlaanderen, elk met een eigen bestuur. Het doel is de Buckfastbij in stand te houden en door selectie en teelt te verbeteren en of aan te passen aan de veranderende klimatologische en maatschappelijke omstandigheden.

Er zijn in Nederland twee eilandbevruchtungsstations, op Ameland en

Marken, een van de weinige plekken in Nederland waar raszuivere aanparingen tot stand kunnen komen doordat de stations volledig omgeven zijn door water. Deze stations zijn gelicentieerd door Buckfast Belangen Verenigd, Landesverband Niedersächsischer Buckfastimker e.V. en Gemeinschaft der Europäischen Buckfastimker. Buckfast Ameland levert koninginnen, honing en bestuivingsdiensten met bijen aan particulieren en bedrijven in Nederland en daarbuiten, Buckfast Marken verkoopt in beperkte mate Buckfast koninginnen.

Sinds 1987 imkert men op Ameland met Buckfastbijen. Met toestemming van de Domeinen Rijkswaterstaat en twee natuurorganisaties, Staatsbosbeheer en It Fryske Gea, kan de vereniging de volken bijna overal op Ameland plaatsen. Teeltgroepen maken veelal gebruik van het bevruchtungsstation op Marken. Sinds 1992 is de Teeltgroep Marken beheerder van dit station. Deze groep bestaat uit een elftal imkers, die verspreid over Nederland wonen. Elk seizoen telen zij vele darren- zuster- volken, die het jaar daarop worden ingezet op het bevruchtungsstation.

Teelt

De belangrijkste les die broeder Adam geleerd heeft, is de methode om honingbijen te telen en te verbeteren. Door combinatieteelt worden de beste eigenschappen van verschillende rassen en stammen gecombineerd en vastgelegd. De Buckfastbij is een erfaste stam. Buckfast gepaard met Buckfast geeft Buckfast zonder dat er ongewenste splitsingen optreden.

De teeltgroepen leggen nu wat meer dan vroeger de nadruk op het poetsgedrag en andere eigenschappen die parasieten, zoals de varroamijt, kunnen elimineren.

Onverminderd zoeken bijentelers naar:

Brother Adam.

- Vruchtbaarheid, zachtaardigheid, zwermtraagheid, ziektebestendigheid, werklust, raatzit (zie kader), kitgedrag (zie kader) en toplatvrij-gedrag (zie kader).
- Weerbaarheid, propolis-afkeer, temperatuurregelingsvermogen, zuinigheid met voer en oriënteringsvermogen.

In vergelijking met een ander ras beschikt de Buckfastbij over een enorme genetische variatie. In een relatief korte teeltperiode kan met succes op diverse gewenste eigenschappen worden geteeld.

Stambomen

Binnen de Buckfastteelt worden eenvoudige stambomen gebruikt als hulpmiddel bij het teeltplan. Deze stambomen hebben hetzelfde patroon als bij het fokken van andere diersoorten, maar met dit verschil dat de vrouwelijke lijn boven gezet wordt en de mannelijke lijn beneden. Zoveel respect zijn we de koningin verschuldigd. Bij de bijen maken de vrouwen de dienst uit! Het predicaat Buckfast moet verdiend worden en is geen natuurlijk gevolg van de raszuiverheid van de ouders.

Raatzit

De term raatzit houdt in dat bij een kastcontrole een raam uit de kast wordt getild en dat de bijen er dan rustig op blijven zitten en niet opvliegen, bijvoorbeeld om te steken.

Kitgedrag

Het kitgedrag is van nature zeer groot bij bijen, want hiermee wordt elk kiertje en naadje met propolis dichtgestopt tegen tocht en roverij, behalve de ingang. Als de Buckfastbijen dat ook zouden doen, krijg je de kast moeilijk open en als je de kast open hebt, krijg je er geen raam meer uit, omdat daar ook alles aan elkaar vast zit. Bijen hebben namelijk de neiging om alles kleiner dan drie mm dicht te kitten en groter dan negen mm raat aan te bouwen. Het is een eigenschap waar men echt op teelt.

Toplatvrij-gedrag

De bijenruimtes en toplat dienen vrij te zijn van overtollige raatbouw. Buckfastbijen vertonen op dit punt goed hygiënisch gedrag.

Een opvallend kenmerk van de Buckfastbij is de kleur. Het achterlijf is leerbruin, van geelachtig tot bruinachtig, met zwarte strepen. De kleur geel is niet kenmerkend voor de Buckfastbij, maar deze kan variëren.

Bijen in de boomgaard

Paardenbloemen zijn een zeer aantrekkelijke dracht voor bijen, dus ook voor de Buckfastbij. Maaien is in een boomgaard noodzakelijk om de bijen te dwingen naar de

fruitbloesem. Voor ca. 24 bomen zijn 1 à 2 kasten meer dan voldoende en die kunnen blijven staan tot alles is uitgebloeid.

Voor deze tekst heb ik gebruik gemaakt van de folder van Buckfast Belangen Verenigd en de websites www.bbvuckfast.nl, Buckfast Ameland en Marken. Met dank aan Carlo Leber, NPV-lid, imker en lid van BBV en de heer L. Hamming, bijenteeltleraar in Noordlaren.